

Комсомолцууд! Тарилгада шамдагай бэлэдхэгты!

Бүх ороонуудай пролетариар, нэгдэгэти

Шагнагдагшадта орденууды баруулба

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой,
БМАССР-эй Верховно Советэй
ба ВКП(б)-гэй Улаан-Удым
Гормоний орган

№ 288 (4110) 1942 оной декабрын 19. 5-дүгөтө Сэн 15 мүнган

Уржатар СССР-ий Верховно Советэй депу-
тат ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой сек-
ретарь нүхэр С. Д. Игнатьев болбо СССР-эй
Верховно Советэй Президиумэй даалгаварар
бүлэг шагнагдагшадта орденууд ба меда-
льнууды баруулба.
«Хүндэлэлэй тэмдэг» орденине дооро тур-
сагаан нүхэр абаба гэгбэл: Хандагатайн
мехлеспухтыг хүдэлмэришэ С. И. Вошчал-
кин, Бурмонголос трестын гавна инженер

А. Т. Гобарев, механическа заводой директор
Л. И. Комовалов.
«Аманай габьягай үлөө» медалар тус
заводой шарам шугалга Е. Р. Архипов
гэгшэ шагнагдаа. «Аманай отличним үлөө»
медальнууды мүн заводой цехын начальник
Д. Н. Давыдов, хүдэлмэришэн З. Н. Демидов
ба парторогой секретарь Патанко гэгшэд
абаба.
Мүн тэршэлэн нүхэр Игнатьев болбо
«Улаан Одон» орденине лейтенант А. Г. Ор-

ловто бэ «Отвагын үлөө» медалине полк-
турк Г. В. Ванкуговто баруулсан байна. Түүн,
нүхэр Игнатьев ой головой ажувилбарини
хүдэлмэришэлэй үндэр зэвэ шагнаа эба-
бандаг ажаргалта хүргөөд, эвэлнээр тойшо
үшөө байнаар хүдэлмэришэнь хүсэжэ юрөөд
табила.
Шагнагдагшадтай эвгөө нүхэр Комовалов
ба полктурк Ванкугов гэгшэд харюу үгэнүү-
дые хэлэе.

Шэнэ кадрнууды саг үргэлжэ хүмүүжүүлэ

Парти ба гүрэнэй агтан фонд болохо кадрнууд
болбо хэвээршэ манай андарадай түб-
тэнь байлал ба мүнөөшөө байлал занлаа
Парти ба нүхэр Сталин болбо манай ажагыне ша-
дабартайгаар өмхидхэжэ шалаха үнэхөөр үнэе
сэтэ кадрнууды хүдэлмэришэ хүдэлмэришэ хори-
гойтоор дэбжүүлэхэ ба тэрэнь саг үргэлжэ хү-
мүүжүүлэхэ асуудала ошо адгарад ба ороодогро
гаргалга байна.
Кадр тухай асуудал эсэгэ ороноо хамгаалтын
дайтай чөлэ плангана эхэ утгалбартай болоо.
Кадрнууд—үйлэмэрийн компанирууд мүн. Тус
компанируудна манай хүдэлмэрийн амжалтанууд
дуулилаа. Өөршөө зорилго хүсэд ойлогдон, оло-
виртэлэ үгэ хэлэе дуудлаг ба тэрэнь эвэлнээр
эврилэри абажа болото хатаг дээрнэ багднууд
компанирийн газарта, үйлэмэрийн даабары хаба
болдоор соогоо алдар солотойгоор дүврэгшэдэе байна.
Эсэгэ ороноо хамгаалтын дайны өмхидхэе
тошно партийна, советске ба колхозно хүдэлмэ-
ришэ хүдэлмэришүүтэ хэлэн зуун кадрнууд дэбжүү-
лэгшэе. Гангалган Хэжэгийн аймгата 218 хүн зэб-
жүүлэгшэ байна. Тэрэнь 32 процентэй эхэ
нэгнүү болоо. Сэлэнгийн аймгата 238-аад, тэрэ-
нэй хатаг шатуун мүн өмхидхүүд байна юм.
Бусад аймгуудташаа кадрнуудтай составта өвө
шэнь хубилалтанууд болоно байна.

Элэ дэбжүүлэгшэйн олоо тоогой кадрнууд ха-
дал хүдэлмэришэ өмхидхэе хэлэн парти ба
правительствээр табигалал хоригоонууды гүйсэ-
хэлэн тухай бүхэ шадабарни ба ороодогро гарга-
лал байна юм. III Интернационал колхозой (Сэ-
дэнга) түрүүлэгшэ зэвү компаниет нүхэр Дор-
жан дэбжүүлэгшэйн байна. Нүхэр Доржнев бо-
ломжол сагай түгээлэ соо эриг хубилалта хэжэ,
өвөлнэй урта ажаргы аян бүхэ компаниетүгэе
тужагаруулжа, хамгай хойно гэгшэжэ ябалат
колхозне мүнөө аймг соогоо зэвү түрүү колхоз
болгохо шадаба. Тус колхоз гүрэнэй уртагч уял-
галууды бүрэн түгээлэ дүврэгшэе гална, мал-
ажаргы олоноорууд гүрэнэй түсэбэе дэвүү-
шээр дүврэгшэ байна.

Долоо-Хутагай совмоний Молотовой прэмжэтэ
колхозой (Хэжэгийн) ОГФ-а даалгавар нүхэр Ба-
жидова хүдэлмэришэ агуура, өвө жэлэ соо үг-
тэбишэ түсэбэе бүрэн нийлэн 1-тэ 112 проц.
дүврэгшэ байна. Аймг доторхо нэгэн өлө колхоз
болото Сталинэй (Бичура) прэмжэтэ колхозой тар-
гала ажалдай бригадир Анна Тимофеева гэгшэ
таалагшай эхитгэришэ байлаа заруула. Нүхэр
Тимофеевагэй хүдэлмэришэ бригада бусад бри-
гадтуудна жэмгэвү байнаар хүдэлмэришэ. Кол-
хозно олоониты өмхидхүү хариата өмхидхэжэ шада-
ха шадабартай өмхидхүү кадрнууд бүхлэй чөлэ,
плангана эгэтэ ороноо хамгаалтын дайны 6-а соо,
уга охор ургаба.

Тээд, элэ олоо тоогой шэнэнүү кадрнууды
хүмүүжүүлэхэ ябалат була байна. Бичурын аймгай
партинга конференцинь нээрэ Ворошиловой прэм-
жэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Коробяков
внэгэ мэлүүшэ—манай колхоз аймгай парти-
нэ мян 10 гаран километр юм, тээд манайдаа
комой хүдэлмэришэ тон үшөө эрлэг, хэрбээ
өрөшлө хэлэ ябуу ороо гаргалга, бүхлэй 6-ара
соо манай кветта нэгшэе олоно болоогүй.

Шадабартай кадрнууд өвөлнөө бия болготог-
гүй, харин тэрэнье бүрэлэ, хүмүүжүүлэхэ хэрэг-
тэй. Иймшэ туллада кадрнууды анхарад ороодогро-
тойгоор хүмүүжүүлэхэ, тэрэнь урлага ябалалдай
саг үргэлжэ түбэлэ—партийна, советске ба ажа-
гын хүдэлмэришэ хоригоонуудтай нэгэ
шугала зорилгой үшөө гэгшэ.

МОСКВА—мүнөөдэр (1942 оной декабрь)

Улаан Талмай дэргэ.
Д. Черновой фото (ТАСС-эй фотохронико).

Москва, ВКП(б)-гэй ЦК Нүхэр СТАЛИНДА

Фронт ба тылые эдэе хоолой зүйлнүүдээр хангахэ тушаа
колхозно таргаладай хүдэлмэришэ, нүхэр Сталин, Танай Ок-
тябрьскэ эмхидхэл ба принц соо үгтэгчн үндэр эдэлэ сэглэтэ
эбээд, гүрэнэд тушаага бүхэ уялгануудна байнаар дүврэгшэ,
эрхэ жэлэй үндэр ургасын үндэрэ нуурино тодохон, түсэб-
нөө үлүү 20.000 гентарта намрай тарилга хэлэ, ажалта
дэбжүүлэхэ ашаг олоо эхээр хубаагад байхада Киргизскэ
республикын аяар хольц Ошско областини эрэгтэй эмхидхэ
колхознигууд болбол Танай сэглэтгээр зоригжон дээрнээ
Улаан Армидаа хүсэн түгээ бүү зэбсэг дархална байган өм-
ононо ажувилбарини хүдэлмэришэе өмхидхэе үшөө
зөөришөө ахадүүгэй туйлалма үзүүлэхэ гэжэ шийдхэе.
15 үзэр соо мүн колхознигууд нооперациар дамжуулан
гүрэнэй сэглээр 79.500 пуд эдэе хоолой зүйлнүүды тушаа-

ба гэгбэл: мяха 15.302 пуд, овошо 23.007 пуд, бүдөө 6832
пуд, овош 11.590 пуд, хартааба 19 215 пуд, тонон ба сало
1 009 пуд ба мийлээ эхэ мед, хатаамал фрукт, үндэр гэгэ
мзын продуктууд бин. Эгээ хоолой зүйлнүүды сугмуулга
хэдаа угас эхэ патриотически дэбжэлтэйгээр үгтөгшө. Хү-
дөө тосхондөө ба хадын алуунуудна эгээ хоолой зүйлнүү-
дые эхэ эхэ улаан ашэнуудар асарган байха юм. Эгээ бүхэ
продукци прэзидиунуудна эбээшэжэ байна.
Мүн тэршэлэн колхознигууд өмхидхэе тушааган про-
дуктын түлөө абган бүхэ мүнгээе Сталинградые хамгаала-
ша баатарнуудта туйлалга фондод оруулха гэжэ шийдхэе. Тэрэ
мүнганини гүрэнэй банда тушаагажа байна.
Партиин Ошско Обкомой секретарь КОЛОСОВ.

ХАБАРАЙ ТАРИЛГАДА ВЭЛЭДХЭХЭ ФРОНТОВОЙ ҮАРА

Үдэр нунигүй ажаллаха!

Ерэхэ жэлэй ургасанайн бэлэдхэлнөө дулдыдахи

Мурзин, Шурыгин ба Сергеев

КУРБА, декабрын 17. (Теле-
фоноор абтаба). Тихон Алонсан-
дровин Мурзин, Винул Паромо-
нович Шурыгин, Михаил Сергеев
гэгшэдэй нэрнүүд магтаалта хү-
нүүдэй үйсэнгэ соо хооло бэшээ-
тэй байна. Эзээр юугээрээ ша-
гарнэ гэгшэд: эршэтэй шагаар
ажаллаха, энэ тэрэ юумын эгээл
эрхим шаартайгаар бүтээдэг
байна.
Республиканскэ мнүрсөөмэд
ахи татаад, манай МТС-эхид
абган уялгануудна алдар солотой-
гоор дүврэгшэ байна. Нүхэр
Мурзинэй бригада декабрь соо 7
шасси эзэхэ аад, мүнөө 6-нэй
бэлэн болгоо, Винул Паромоно-
вич бригадэ газогенераторна 2
транкторнуудые эабариниша дуу-
һаад, үшөө хоорые задалаад бай-
на. Токнара цех хүнүүд вель-
бураггүй ийнаар амжалдаг бо-
лоогшй.
Ганса нэгэн ремонтнигой гегшэ-
гай ажал тухай хэлэхэ болоо
һаа, магтаалта дархан Михаил
Сергеевт нүрхэ хүн мгы. Сер-
геевые хүсэхэ зорилготойгоор
ажаллаха бэһэн хүнүүд бишэе
һэнь, дэб гэгшэ нэрэн тухай
хэлжэе, ноушынэ эабруулгагүй-
би. Али нэгэн хүнэй үшөө үн-
дэр бүтээсэнуудые үзүүлэлнэй
тэрэн тухай Танай реванцад
тэрэ колхоз мээсээхэб. Михаил
Сергеевэй үдэрлэгшэ нормин
300—400 процент дүврэгшэ
филиппинс—Курбын
МТС-эй замполит.

Гүрэнэй машина зэбсэг гамнан хайрлаха Хамтын зөөри хаяха үрнэхэ ябадалтай хатуу шэрүүнээр тэмсэхэ

Хурлаагын ажалта дууһа-
най бүхлээр трактор болон
хүдөө-ажаргы зэрэсбэгүүдые
МТС, колхознуудай бугада асар-
жа залбарилала. Тухай дэл са-
рай дотор хатагалта түчэй Союз-
эй Наркомхозын үшөө октябрь һа-
рада тошно тоторхой залбарилту-
дые үгшэнэ байгаа. Тэрэнь бүх-
дээршэ энэ агуула тушаа эабар-
нинууд гарыган байна. Гэгшэе
гүрэнэй машинэ зэрэсбэгүүдые
хамгааргшээр хята ба хатагал-
та, зарим эвэлнүүдые үрнэхэ
үгшэ болгохо тэсэсгүгэй ябала-
нүү зарим шаарнуудта үгтэгшэ.
Торин МТС-эй директор нүхэр
Брянский гэгшэ комбайнын боло-
мо бүтэллэхэ улаан буюу абага
тухай захирал үгжэе, өөртөө
хүдэсэй оюулдэн байха юм. Ха-
мангай үнэтэ ба хайгата машинэ-
нуудые тон хамгааргшээр үрнэхэ
нбайлагууд тэршэлэн Этатын,
Итанцы ба Ново-Брянска МТС-
үүдтэ элрэгэ.
Хорин МТС-эй директор нүхэр
Горигалд ба ахалагша механик
Барышшэ гэгшээй захиралтын
эбоор ба тэрэнь өмхидхэ хэ-
бадалгатайгаар «СГ—65» гэжэ
маркын трактор үргэлжэ бай-
гаа. Тэршэлэн Вичурин МТС-эй
ахалагша механик нүхэр Бран-
ков «Т—2Г» маркын 2 тра-
кторые задаажа, һэнэтэй часты-

Жаяг заршам— заһабарин түлхюур

Декабрын түрүшын ажал
соо хэдэ хэдэ МТС-үүдэй дүр-
тэрүүд ба ахалагша мезавиууд
БМАССР-эй Наркомхозе эржэ.
заһабарини абага тухай ээлхэд
хэлэн байна. Олоонхэ станцинууд
дай өбөр ажалтай нэгэ шаатагаар
пийншэ юу болодо гэгшэе, манай
механикууд мэргэжлээр дамжуу-
лан, ремонтнигуудта саг үргэл-
жин эабарни эвэлнөө үгшөгшө
байха юм. Тиймшэ МТС-эй аха-
лагша механик элрэгэ Золотарев
мастерской доторхо гэгшэе эхэ
ажалтай һаа, бишнхэн хэрэг
гаргалгаар колхоз ябалалга бай-
ха юм. Эгээ үдэрэй график
хэрэгтэ мүн дэ тойбо таталаг.
Тэршэлэн мастерскойин эвэл-
бирин ажалые өөрөө бүтэхэтэ
гэгшэ гү, али хоёртохи нөхрүүд
дэл һагаад хүдөөгөөр зайгуула-
жа ябалта заншалаа Ушөөт-Ид
МТС-эй Клячкин ба Больше-К-
даринскэ МТС-эй Николов, Кляч-
кин МТС-эй Виткин гэгшэд дары
сага эрхэхэ өмхидхэ.
Хэрбэе хатуу шага жаяг зар-
шамтай байгаагүй һаа трактор
мангилгануудай залбарини гүрэнэй
улка шаартай харюусалга
ажалы йада бусад соонь үшөө
үрнэгшэ планганагэй хийлэгшэ
Илгалгана МТС-үүдэй хүдэлмэ-
ришэ болон ахалагша механик
залбарини хойносоо бүрэн харюу-
салга болохохоор ая хэрэгшэ
адгарадаа абага өмхидхэ.
Т. АРСАЛАНОВ.

Хүдөө-ажарын районно выставкэнүүдтэ хабаадагшадта дипломуудые олгобо

Хүдөө-ажарын районно выставкэнүү-
дые үнэгэрэхэ республиканскэ комисси бол-
ды выставкэнүүдэй бүдэг хабаадагшадта
1-дхи ба 2-дахы зэргин дипломуудые ол-
гобо.
Сэлэнгийн аймаг выставкэдэ хабаа-
дан 14 хүндэ дипломууд олгодоо. 1-дхи
зэргин диплом Тельминэй мэргэжлээ
колхозодо, тус артешич туруулэгшэе оро-
лоши нүхэр Аюмиевте, Калининэй мэр-
гэжэтэ колхозой ОГФ-е дагша нүхэр
Танангаевте, Сэлэнгийн МТС-эй ком-
байнер нүхэр Бидмачева үгтэхэ байна.
Тунганэй аймаг выставкэдэ хабаа-
дан 9 хүндэ дипломууд олгодоо. 1-дхи
зэргин диплом «Глант» колхозой ОГФ-е
дагша нүхэр Гуляков, Кыргискэ МТС-эй
2-дахы номерой тракторна бригадын бри-
гадир нүхэр Металев, Воронцово мэр-
гэжэтэ колхозой маршон нүхэр Со-
ловьев гэгшэд абханы.
Тэршэлэн Закамонай аймаг вы-
ставкын 7 хабаадагшадта дипломууд олго-
дон байна. Молотовой мэргэжэтэ колхоз-
ой Герасимовскэ земледой земледой нүхэр
Шангаев, Калининэй мэргэжэтэ колхозой
Федосовскэ земледой земледой нүхэр Ви-
кулин гэгшэд 1-дхи зэргин диплом аба-
ха болобо.

Түлэхид харюусана

Эсэгэ ороноо хамгаалтын дайны фронт зүршэ
тушаагажа байга шэнэ шэнэ плантанууд болбо
үшөө байнаар хүдэлмэришэ, шаар байттай про-
дукци гаргахынь түлэй фронтоннуудые уягалжа.
Баялагта мээсээдэр элгэ зүршэ баярууд
һаа, ПВЗ-эй эрхим хүнүүд ажалтай үндэр зэвэ
бүтээсэнуудые үдэртэ үгтэгшэ туйлаа. Мүнөө
элэ орононмай бууд хэсэг-хэсэгшэ ороноо
шугала тэрэгтэй болоо гэжэ бууд хайгуулагшай
байн мээжэе, эрхим байн шаартай бууд хай-
гуула, эхэ орон ба фронтэй эрхитэ хангана.
Бууд хайгуулагшай нүхэр Клев гэгшэ цех соо-
гоо түрүү һүрнэ ээлжэе, үнэгэршэ барингаа
үйлэмэрийн түсэбэе 130 процент, эрхим шаар
тайгаар дүврэгшэ. Нүхэр Клевта мүн ээе цехы
бууд хайгуулагшай Касаповышэ гэгшэнь, Эдэ
тоёр нүхэрүүд тоогой түлөө тэмсэхэ зугаа, гар-
гажа байгаа бүхэ продукци шаартухай мар-
тагалтэй, доодоо эрхим шаартайпродукци гаргалга
байна.
Мүн шарам шугалгын цех соо олоо зугаанай
тоо хүнүүд чөлэ эли бодо олонооро. Аламов Ко-
лай цех доторхо эрхим үйлэмэришэн гэжэ тоо-
лодог. Хүдэлмэрийн үдэрэй минүү бичвэрини
үчөөр хэрэгшэе ааралые нольбэ һарынга түсэ-
бэе 480 процент ба Сталинска Институтини
үдэрэй ажалтай үндэр бүтээсэнтэйгөөр утганы эри-
лгөөр, халаайнганга нормын 503 процент дүвр-
гшэе.
Эгээ цехын олоонгүтэн—Джжаран Баллов, Те-
мофэй Бесоловнй, Дары Пыренова, Пырца Ш-
белева ба бусад гэгшэнь үдэрэй башы, харин һа-
рынга, нормо 200—300 процент дүврэгшэе. ажа-
лай эрхим жэшэе заруулаад. О. БОРИСОВА.

Дэйдэлдэжэ байгаа Арми

Зураг дээрэ: Н-скэ хадим бугдалгын отрядтай
сүүдэй дайшлалы бадалгаришэ дүүргэхим тулаа
«исагай» өдэе обиржа ябанад.
М. Альпертын фото (ТАСС-эй фотохронико).

Эрид хубилалта гаргахабди

П. А. ТРЕФИЛОВ—Тарбагатайн МТС-эй политотделэй начальник

ТАРБАГАТАЙ, декабрын 17.
(Телефоноор абтаба). Танай ре-
данциин эдыгшын материалнууды
һаяада абаад, ремонтнигуудай
дунда эвбээн хэлжээби. Цырендоржиевэй табиган табан
асуудалууд хэдэ ажалтай жаяг
заршам шагнагдаха ба гүрэнтай
болхо, ремонтнигэ бүхэ үндэр
бүтээсэнтэйгээр ажаллаха хэрэг-
тэй анхитбар эхэ удашанартай
байна гэжэ мангитын хэлсэнэд
ба сааштан ажалтайга гол за-
бар болгон абаба. Залбары ту-
хай ээлхэд хэлэвдини бүхлээр,
ремонтнигууд үгэ гэгшэдэе, ху-
туу дунда зүйлнүүды эрид
пнүшкэлнэй ба тэрэнье забата
хэлдэ эхлэ арганууды хэлжэе
үгшэе. Хэрбэе энэ хэлэхэн үдэр
нүүдтэ залбарини дугуунууды
аргалажа шаалагшй һаа, өблонд-
нойтхоод ази муугаар ажалла-
ха ябалдые зайсуулжа шаала-
гшй байнаби, тинээ дээрнээ
хэлжэ бүхы хүсөө зангидаа, хамат

МТС-төннай үсөөшнэ һаа, мар-
гашаа хүдөөгөр нилээд олошорхо
байлһыннь дабтай.
Сашаны, трактор машини
залбарилта табигалһаа урид эаг-
тагшй паринаар шаагаха, юун
дутаха, юун залгалта байһынэ
элвүүлэхэ хэрэгтэй гэжэ Цырен-
доржиев бэшэе. Үндэр эвэлнээр
бэшэе урид нилээг байгааби,
тээд лутуу юмжэе юу байгааб
гэгшэе: багсаалжа үсөөл бракован-
дэг, бия байһан часть деталнууд
лай бүрдэхэме тодо һонорор
үгтэлэгшй байгааби. Эгээндэ
мүнөө эсөө табиглаба. Хэрэгшэ
болгон, һальбогшэе залгалалан
гү, али шэнээр хэлэвдин бүхы
элэ ба бага частынууды бүржэ-
хэн тэмдэгжэе байха картотекэ
хүтэлгэе болохоби. Эгээ бол-
хот хамар юмны бүрнэхэн хэ-
жүүгээр, хамар юмны хэсэгшэ
гүк арбита ба ажалта хэрэгтэ
дүгшэ талаараа улка шаартай юм.
Мүнөө дээрэ манай МТС тра-

арганууды гуульжа ажаллаха
олотобди гэжэ ремонтнигууд
хэлжэе.
Мүнөө чөлэ хүртэ Жирткэ
МТС-һаа яалааа хожомлооби-
ли гэгшэе: тоторхой даабар
үндэр бүрн үгтэлэгшй ба ремонт-
нигуудай ажал үргэлжэ хянан
шагалгалатгүй учирһаа ажал-
най өбөр ношмо байна. Эвэлнээр
хошмо үндэр бүрнин даабартай-
гаар, тэрэ даабарине дүврэгшй
сэгтаа цехээ гаралгшй тинээ
түрүүшүүлэй патриотическа до-
вунтойгоор ажаллаха гэжэ уял-
гаа манай МТС-эйхэл үгшэе. Үндэр
бүрнин аяллай дүг гаргажа, тэрэ-
нине сабарта бэһэн, элэ га-
варта үлжэе байлал болообди.
Тинхээ түрүүлжэ ба гэгшэе
ябалан гүвүүд, МТС-эйнгээ нэр-
түрын хойносо, эрхэ жэлэй
үндэр байн ургасын түлөө тэмсэ-
жэ байлһад тобошо харагша
үгшэе. Мүнөөдэр нормо 100 ба
дэжэе процент дүврэгшэе хүвүүд

